

byl spáchán, jest p r v o t n í, kdežto soud, v jehož okresu obviněný bydlí, jest příslušným jen tehda, když místo spáchaného činu přibližně známo není; dle náhledu zemského soudu jest příslušnost soudu, v jehož okresu obviněný bydlí, jen subsidiární a není soukromý účastník o p r á v n ě n, podati obžalobu dle § 52 tr. ř. u soudu tohoto, pokud mu jest místo spáchaného činu známo. Rozhodnutím obou stolic byl porušen zákon v ustanoveních § 389, 390 tr. ř. Dle § 52 tr. ř. byl okresní soud v Poličce, v jehož obvodu obviněný má své bydliště k rozhodování příslušným až do té doby, kdy obviněným vznesena byla žádost, aby trestní tato záležitost postoupena byla soudu spáchaného činu. Žádosti této dle kategorického znění § 52 tr. ř. musilo a musí vždy býti vyhověno i tenkrát, když jde zřejmě jen o protahování jednání neb úmyslné zvyšování nákladů zastupování. Tím ovšem zůstává nedotčeným oprávnění soukromého obžalobce, plynoucí taktéž neobmezeně ze znění § 52 tr. ř., že žalovati může u soudu toho místa, kde obviněný bydlí, nejsa obmezen zejména tím, že by tu již mohlo býti předstižení soudem spáchaného činu, poněvadž právě jde o žalobu soukromou. Bezúčelným jak uvedeno v usnesení první stolice jednání před okresním soudem v Poličce tedy býti nemusilo, kdyby se byl obviněný podrobil tomuto soudu jako soudu svého bydliště a nežádal postoupení věci soudu spáchaného činu, tím více, že dle spisů nebylo tu nijaké příčiny, pro kterou by tento soud byl mohl rozhodovati účelněji. Právně mylným jest také náhled druhé stolice, že ustanovení § 52 tr. ř., dle něhož obžalobce oprávněn jest žalovati u soudu bydliště obviněného, platí jen v tom případě, když místo spáchaného skutku není známo ani přibližně, čehož prý v daném případě nebylo. Takového omezení není v zákoně. Přednost soudu spáchaného skutku má zjevný účel ten, aby za každých okolností příslušnost soudní rychle a určitě mohla býti rozhodnuta, ale přednost tato nenastupuje již ze zákona v případech § 52 tr. ř. uvedených, pokud některá ze stran výslovně zde jmenovaných přímo toho nežádala. Dle § 389 tr. ř. jest obviněný, jenž byl uznán vinným nějakým trestním činem, též povinen nahraditi náklady trestního řízení, ku kterýmž dle § 381 č. 4 tr. ř. dlužno počítati i platy zástupcům stran, a jest dle § 390 tr. ř. soukromému obžalobci uložiti náhradu útrat jen tehdy, když řízení trestní bylo skončeno jiným způsobem než nálezem odsuzujícím. Toho zde není, naopak obviněný Jan E. byl odsouzen pro čin, pro který naň byla podána soukromá žaloba u soudu dle § 52 tr. ř. příslušného a proto musí mu obviněný nahraditi veškeré útraty, vyjma ony, jež ve smyslu § 389 — 3 odst. tr. ř. vzešly jeho zvláštním proviněním, jehož však v tomto případě nelze shledávati v chybném označení místa spáchaného skutku, kterýmžto chybným označením nevzešly žádné bezúčelné útraty ku př. zmařené místní ohledání neb pod.

Čís. 186.

Zmateční stížnost obžalovaného jest i tehda v jeho prospěchu a tudíž přípustna, domáhá-li se sice těžší kvalifikace činu, to však jen proto, by v konečném výsledku bylo s ním naloženo mírněji.

Při pokusu jest účinná lítost (§ 187 tr. zák.) vyloučena.

(Rozh. ze dne 8. května 1920, Kr. I. 381/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Antonína K. do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 11. dubna 1919, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným přestupkem nedokonané krádeže dle § 8, 171, 460 tr. z.

Důvody:

S hlediska § 281 čís. 9 písm. b, tr. ř. snaží se zmateční stížnost dovésti beztrestnost obžalovaného pro účinnou lítost, vycházejíc při tom v první řadě z dovozovaného jí předpokladu, že čin, obžalovaným spáchaný, dlužno pokládati za přestupek krádeže dokonané, a ne toliko za pokus její, a stavíc se i pro ten případ, že by skutečně šlo o pouhý pokus, na stanovisko, že by ani tehdy beztrestnost pro účinnou lítost nebyla vyloučena. Než zmateční stížnost jest jednak neodůvodněna, jednak spočívá na mylném názoru právním. Nelze sice ve směru formálním souhlasiti s míněním generální prokuratury, že stěžovatel není oprávněn domáhati se toho, aby uznán byl vinným krádeží dokonanou místo pouhým pokusem, a usilovati tak o přísnější posouzení svého činu, poněvadž prý by, i kdyby jednání jeho právně mylně podřaděno bylo pod mírnější ustanovení trestního zákona, nebyl poškozen ve svých právech. Neboť o tom, je-li zmateční stížnost, obžalovaným proti výroku odsuzujícímu podaná, formálně přípustna, rozhoduje jen to, zda zní v jeho prospěch čili nic (§ 282 tr. ř.). O tom však, že tomu tak, nemůže v daném případě, posuzuje-li se věc z vytčeného již stanoviska stěžovatelova, býti pochybnosti, neboť snaha jeho o přísnější kvalifikování jeho činu jest jen prostředkem k dosažení výroku osvobozujícího z důvodu účinné lítosti. Ale zmateční stížnost jest v naznačeném směru věcně neodůvodněna. První soud zjistil, že obžalovaný, odevzdávaje po svém propuštění z práce svému zaměstnavateli Antonínu F. v dílně inventář, pokoušel se nepozorovaně vstrčiti do kapsy 6 závitníků v úmyslu, by si je přivlastnil, že však byl při tom přistižen, a vydal závitníky majiteli teprve po opětovné jeho žádosti a pohrůžce, že na něho zavolá četníka. Mylný jest názor zmateční stížnosti, že běží tu o trestný čin již dokonáný, poněvadž prý obžalovaný měl ony závitníky již ve svém držení. To bylo by lze tvrditi jen tehdy, kdyby jeho působením byly se závitníky ty ocitly v takové situaci, že vlastník na ně nemohl již účinkovati. Byl-li však obžalovaný, jak zjištěno, zpozorován při tom, jak závitníky strkal do kapsy, nenabyl tím ještě držení na nich a o dokonané krádeži nemůže býti řeči. Obžalovaný předsevzal sice vše, čeho bylo třeba k odnětí závitníků z držení zaměstnavatelova, ale k dokonání činu nedošlo, poněvadž byl zpozorován dříve, než závitníky přešly z držení dosavadního majitele do držení zlodějova. Příčina nedokonání pak záležela v okolnosti na vůli pachatelově nezávislé, totiž ve bdělosti majitele věci. Správně tedy shledal soud nalézací, že jde tu o krádež nedokonanou. Při pokusu krádeže není ovšem již podle pojmu jeho účinná lítost možná; neboť předsevzal-li pachatel to, co žádá § 187 tr. z., ustoupil tím při nedokonané krádeži dobrovolně od pokusu a byl by pak z tohoto důvodu beztrestným. Nebylo proto ani potřebí, by v § 187 tr. z. bylo výslovně vytčeno, že při pokusu je účinná lítost vyloučena. V přítomném případě nemohl by se však obžalovaný dovolávati beztrestnosti ani tenkrát, kdyby bylo lze pokládati krádež za dokonanou, poněvadž

podmínkou pro použití důvodu trestnost zrušujícího dle § 187 tr. z. jest, aby pachatel nahradil škodu dobrovolně, z účinné lítosti, byť i na náležitání poškozeného, kdežto v přítomném případě jest zjištěno, že obžalovaný vydal předměty, jež si chtěl bezprávně присвоjiti, teprve na výhrůžku, že bude naň zavolán četník, tedy nedobrovolně a nikoliv z účinné lítosti, nýbrž ze strachu před trestem a proto, že mu vlastně nic jiného nezbyvalo.

Čís. 187.

Věc sluší pokládati za svěřenou (§ 181 tr. z.) již tenkrát, byla-li jejím držitelem odevzdána fakticky v moc pachatelovu v předpokladu, že s ní jen ve smyslu odevzdatelově naloží.

(Rozh. ze dne 8. května 1920, Kr I. 32/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Vojtěcha V. do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 10. prosince 1919, jímž stěžovatel uznán byl vinným přestupkem zpronevěry dle §§ 181, 461 tr. z., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska § 281 č. 9 lit. a) tr. ř. tvrdí zmateční stížnost, že nebylo tu poměru, dle něhož mouku, již si dle zjištění rozsudku stěžovatel bezprávně přivlastnil, bylo by pokládati za svěřenou. Než věc pokládati sluší za svěřenou již tenkrát, byla-li jejím držitelem odevzdána fakticky v moc pachatelovu v předpokladu, že s ní jen ve smyslu odevzdatelově naloží. Rozhodným jest tudíž přechod z držení odevzdatelova do držení přejímatelova za jiným účelem, než ku volné dispozici přejímatelově. V té příčině zjišťuje však rozsudek, že dotyčná mouka aprovisační složena byla aprovisací města P. s vědomím a svolením obžalovaného na půdě jeho domu, jejíž klíč zůstal u stěžovatele. Tím dány jsou shora uvedené předpoklady svěření. Že nebyla uzavřena mezi stěžovatelem a aprovisací města P. zvláštní smlouva, že stěžovatel ničeho za uložení mouky nedostal, že žádnou zodpovědnost zvláště nepřevzal, nemění nic na faktickém stavu odevzdání mouky do držení obžalovaného, jež postačuje, by byla pokládána za jemu svěřenou. A jestliže si stěžovatel část mouky, jak zjištěno, bezprávně přivlastnil, nelze uznati odsouzení pro zpronevěření pochybeným.

Čís. 188.

K pojmu žhárství dle § 166 tr. z. se nevyžaduje, by tu bylo nebezpečí dalšího rozšíření ohně z předmětu, který pachatel zapálil, jen když oheň sám o sobě může mítí ráz »požáru«.

(Rozh. ze dne 14. května 1920, Kr I 246/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajsk. soudu v Chebu ze dne